

Långt in i nattens djup, men inte bortom tid och rum och inte heller i begynnelsen, fanns en mycket blå och vacker himlakropp. Den stod där så mäktig och var alldeles unik i dess natur, men med blotta ögat hade du aldrig anat något annat än dess sköna glans som ändå inte på något sätt skilde den från dess talrika lika tindrande grannar på det stora himlavalvet. Dess blygsamma läge gjorde att under tusentals år hade inga åskådare gjort något väsen alls av dess existens utan bara lätt och tanklöst med blicken svept när de stått under stjärnhimlen, förmodligen mer uppmärksamma på den lätta vindbrisens kyssar eller på att behaga sällskapet vid sidan.

Den ståtliga himlakroppen var ung, fenomenalt lysande i sin karaktär och han— ja, det var en stilig han med namnet Quintus— hade just nått en av sina mest ljusstarka dagar när han en dag vaknade till och började tänka. Tankens gåva, som inte många levande varelser fått och desto färre himlakroppar, var en gåva som kom med en medvetenhet om meningslösheten i den egna tillvaron och hade alltsedan människans första dagar sysselsatt ett flertal filosofer och desto fler drösar. För Quintus kom denna gåva som en perturbation i hans känslolösa fält och fick hans ande att hoppa till, hans öga att blinka, och hans själ att pulsera som ett hjärta. Och Quintus— han kände, han hörde och han såg.

En dag, när Quintus var som allra mest försjunken i sina tankar, hördes ett lätt ringande ljud, påminnandes om ekot efter en just avstängd väckarklocka i gryningen eller det tunna, smygande vågskvalpet dagen efter att havsstormen lagt sig. Det tycktes som ett medvetet väsen kallade på Quintus, men när han vände sig om såg han ingenting förutom tomrummet. Han erinrade sig att många ofta hörde sådant som egentligen inte fanns annat än i deras sinne, särskilt när tiden nödgades dem inför någon viktig händelse; när sömnlösheten smygit sig på brukade samma förvirrande verkan kunna upplevas. Han tittade ut i rymden, men det tomma rummet stirrade i sin lugna ro tillbaka på himlakroppen med ett nyckfullt, litet leende.

Ytterligare ett par dagar gick under vilka galaxen tillbringade större delen av sin tid att fundera över livets alla möjliga gåtor innan samma dova ljud återigen hördes. Denna gång följdes det av någonting korthugget och intensivt, varpå vår hjälte omedelbarligen studsade upp från sin vila. Kunde det vara att några av ynglingarna spelade honom ett spratt och ville skrämmas? Vilka odågor i sådant fall! Nog skulle han ge igen! Han skulle börja med att blåsa ut deras gas så att de återigen måste arbeta för att få sina stjärnor att brinna igen. Sedan skulle han färdas förbi de lättare (förutsatt att odågorna var betydligt mindre än han i fysisk storlek) för att störa deras gravitationsfält och försätta dem tillfälligt ur kurs. Nog skulle han ge igen för deras dumma skämt!

Och igen hördes det lätt knakande, obeskrivbara ljudet, följt av knappt hörbara, viskande röster. När Quintus tittade upp, lade han för första gången i sitt märke till en stor bunt gamla, röda stjärnor som viskade honom i rätt örat:

”Quintus, Quintus! Ser du aldrig oss? Ser du aldrig dina vänner— de beståndsdelar som du helt verkar strunta i? Quintus, varför tar du inte en titt på oss?”

Quintus tittade ner på skepnad upptäckandes sina svagt lysande armar som rörde sig medsols, han såg även sina skuldror (dessa rymdobjekt har en annorlunda struktur än vi människor), och han såg hur någonting plötsligt lyste upp. Ett moln av regnbågens alla färger uppenbarade sig för hans extraordinärt breda syn— tillsammans med en dov lukt av järn.

”Tack för uppmärksamheten” morrade en liten vit dvärg. ”Vi hinner nog alla gå igenom samma upplevelse som vår gode vän som nyligen gick upp i rök innan ni kvasarer noterar att ni faktist består även av oss.”

”Men det händer nog dig bara om du fortsätter att tvinga mig till att ge dig mera mat, din övergödda diamanboll” svarade en späd sopran vresigt till den vita dvärgen.

Quintus, som var en lika artig som stark stjärnvarelse tittade ner på de små livnen och hälsade försiktigt och försynt, som för att inte skrämna dem.

”Det är en ytterst behaglig upplevelse att lära känna er, mina kära stjärnor. Jag ber om tusenfalt om ursäkt om jag förbisett er närvaro tidigare—jag lovar att härmed alltid hälsa på er både morgon, när jag vaknar, liksom kväll innan jag sover. Kan jag på något sätt gottgöra för min tidigare försumlighet?”

Den lilla dvärgen, glad över den oväntat positiva responsen, snurrade ett varv och svarade med en lycklig röst:

”Det är ingen fara alls, käre Quintus! Men vi har så länge varit nyfikna på att prata med dig. Därför tycker jag att vi nu tillsammans kan glädjas åt att äntligen ha stiftat bekantskap!”

Omedelbart, lyste de röda stjärnorna upp någon magnitud under någon sekund, på samma sätt som när människor utbringar en skål för någons nyvunna hälsa eller förlovning, eller när med största välvillighet en omtyckt medarbetare avtackas från sitt tidigare företag för att gå i pension. Quintus betraktade stumt de små lysande lamporna och när en livlig diskussion beträffande värmen bröt ut mellan några av dem, stängde den enorma himlakroppen av sin kommunikationsförmåga och började noggrant studera sina stjärnor. Vissa av ljusbollarna var massiva (en enstaka så massiv att han tycktes vara på gränsen till att spricka), några små och betydelselösa och somliga tycktes vara gravitationellt förenade med någon annan stjärna. Häpnadsväckande var att alla dessa så olika skepnader kunde samsas trots alla meningsskiljaktigheter som verkade mer en regel än ett undantag i deras värld. Medryckande var även den omständighet att ingen av dessa stjärnor hade intresse av att anförä sina kamrater och att de följande diskussionerna tedde sig ske på en mer öppenhetlig arena än hos många några mer intellektuellt överlägsna kolvätebaserade civilisationer. Detta sista faktum kunde dock ännu inte förbrylla vår gode vän som på intet sätt ännu kommit i kontakt med dessa teoretiska och tämligen sällsamma kulturformer. Quintus tackade sina röda stjärnor för deras vänlighet.

”Glöm inte att infria ditt löfte om att sjunga en vaggvisa för oss ikväll!” kvittrade den lilla vita dvärgen. Quintus log och förflyttade därefter uppmärksamheten från sin egen kropp till den oändliga, löftesrika världen runtomkring honom.

Quintus grannskap var något mer av en enformig historia: inte många andra galaxer hade varit bekymrade med att bosätta sig i hans trakter— bortsett från hans närmaste granne som även var hans tvillingbroder. Hursomhelst hade de två bröderna sedan födseln förbisett varandras sällskap— de lyste inte upp när de stod i närheten av varandra, de utbytte aldrig någon gas och inte ens Quintus magnifika ljus kunde på något sätt snudda den bana elektronerna i broderns molekyler hade valt. Skillnaderna mellan bröderna var tydliga— medan den ene strålade med sin briljans, sken den andre med sin fåfänga.

I det relativt tomma fältet, fanns ytterligare ett par galaxer. De flesta var unga och blå spiraler (vilket ofta är fallet för de galaxer som väljer det fria livet) och alla hade de stora förhoppningar om framtiden. Vissa drömde om att interagera med någon annan galax och bilda par (något som visat sig vara lättare i fält än om man befinner sig mitt i ett galaxkluster och pressas till en viss etikett av de många äldre objekten runtomkring), andra tävlade om att finna en ny våglängd de kunde lysa i och försökte gå tillväga på många sätt för att utmärka sig från de andra och därmed få någon form utav erkännande från omgivningen. Ett par enstaka av de unga riktigt stjärnbildande blå dvärgarna var i stället nedstämda och grät

när det hölje av röda stjärnor som alltid blossade framför deras nylle bemöttes av skratt och ret.

Emellertid, lite längre bort i rymden än bland dessa omogna ting, fanns även en gammal elliptisk galax med ryktet att ha bevittnat all världens förflutna då han påstods ha sett begynnelsen med sina egna ögon. Ellipsen var gammal och ful. Han var så åldrad att han allra mest var uppbyggd av stumma svarta hål, skrikiga vita dvärgar och annan förfallen materia. Han var så trist och röd att den blotta åsynen av honom fick varje observatör många miljarder ljusår bort att omedelbarligen och ilsket flytta sitt fokus till första bästa grannobjekt. Han var så torr att även stoftet, som ofta annars brukar ansvara för den röda färgen hos vissa rymdobjekt, hade honom sedan länge flytt. Det ryktades att den Röde Ellipsen, som han kallades, var Universums absoluta mittpunkt från vilken den självaste singulariteten hade utvecklats till ett stort rum med massor av både synliga och osynliga partiklar och att all den mörka energin som fick tomrummet att expandera snabbare och snabbare ursprungligen kom från honom.

Dessa och många saker till fick Quintus att inse att innan han skulle ge sig iväg på utflykt långt bort, som han så gärna önskade, borde han faktist hälsa på denne ellips och möjligen även ställa ett antal väl förberedda frågor till honom. Han kunde lära sig ett eller annat, kanske undvika några uppenbara misstag vanliga för en oerfaren resenär. Framför allt kunde han kanske berätta honom någonting om hur det egentligen ser ut långt där borta, där fler av hans likar tycktes vara samlade. Quintus osläckta törst efter nyvunnen kunskap, försatte honom i direkt rörelse mot vad han ansåg vara lärdomens källa.

Ett ljud som av en gnisslande gaffel mot en porslinstallrik skar mellan varje andetag hos ellipsen. När han vred sig mot Quintus, rasslade hans kedjor med de tonaliteter som kunde förvandla skarpa naglars rivande av en svart tavla till de skönaste harmonier.

”Vad är ditt ärende, unge kvasar?” hördes den äldre galaxens stämma.

Quintus, svarade morskt.

”Bäste Storellips, jag har hört att ni vet allt som finns värt att veta. Är det sant? Om ni skulle vilja hjälpa mig i min strävan att utöka min begränsade men snart gedigna kunskap, skulle jag vara er tacksam i miljontals år. Varje ledtråd som kan berätta för mig hur det ser ut där borta är mig mycket efterlängtvärd, för att inte säga— nyttig. Framförallt, vill jag veta mer om allt som någonsin har hänt.”

Quintus, som nu hade lagt på ett teatraliskt allvar och djup (mest för att imponera) försökte ändå undvika att se alltför bedjande ut för att inte pressa den äldre galaxen till en egentligen oönskad verksamhet av rent medlidande. Han betraktade länge den Röde Ellipsen noggrant tills han äntligen fick ett hostande, undvikande och något diffust svar.

”Jag kan tyvärr inte berätta någonting för dig om det förgångna, unge kvasar. Om du tittar förbi igen någon annan dag— nu måste jag dessvärre vila, jag känner mig så dyster, klumpig och trött— kanske jag kan visa dig något om framtiden.”

Quintus, fortfarande lika allvarlig som mild (och nu även något besviken), nickade och tackade den Röde Ellipsen för hans hjälpsamhet. Han lovade att återigen söka honom snart, om så bara för att dricka lite väte eller småprata om något mer jordnära ämnen.

När han vände hem hade skymningen redan börjat lägga sig över hans varelse, och tröttheten kom smygande— först som den oftast gör runt middagstid, och sedan lade den sig tung över honom som kvällströtthet har för vana att göra vid de särskilda tillfällen när man har uppgifter kvar att slutföra innan man kan lägga sig för vila. När Quintus äntligen stängde ögonlocket och började sjunka djupare och djupare mot sömnen, hördes den lilla vita dvärgens röst i fjärran:

”Sjung med oss nu som du lovade, Quintus! Ett, tu, tre.”

Dagarna gick och livet fortsatte för Quintus. Han gjorde det han hade störst fallenhet för; han letade efter gasmoln i sin omgivning. De riktigt lyckosamma dagarna fann han hela väteregioner, vid något tillfälle hade han mindre tur och stötte på en rasande, ultraluminös, infraröd jätte. Till en början hade han förmodat att jättens ilska var relaterad till hans upptäckt av kvasarens obefogade närvaro (Quintus hade nyfiket listat sig in på bjässens mark), tills insikten kom att jätten i grunden var *två* arga galaxer i slagsmål med varandra. Quintus hade strax vänt om och valt att fly scenen. Att offra upp sig för helt obekanta galaxer i syfte att stifta fred mellan dessa ingick inte i hans repertoar.

Kvasaren var en imponerande aktiv galax och att han lockade många i sin närhet var föga oväntat. Emedan han drog in fler vätemoln blev han ännu större, än mer lysande, än starkare och fick därmed ännu fler beundrare. Han kände ofta ändå att dessa unga, svaga galaxer som svärmade för honom inte hade mycket gemensamt med honom; fastän vissa säkerligen skulle uppoffra sig och hela sin varelse för att föda honom gick det kvasaren emot att livnära sig på sin nästes bekostnad och något annat hade en interaktion med dem inte betytt. Trots att han var medveten om sin omåttliga popularitet, försökte han således undvika alltför nära kontakt med många i sin omgivning och drog sig undan mot de tommare fälten, där han även hade tid att grubbla.

Quintus var en lycklig kvasar, det visste han, på samma sätt som du vet att solen går upp varje morgon vare sig moln finns i vägen eller ej och på samma vis som du vet att kläderna du bar igår förmodligen kommer passa dig även idag. Det fanns visserligen dagar som kändes mer tunga än andra, men för det mesta upplevde Quintus att hans ljus blänkte över varje horisont, över alla världar och under alla nätter. Säg mig— vem skulle inte vara lycklig då han alltid är mittpunkten i en vacker tavla, omringad av spirande nebulosor och intensiv stjärnbildning? Vem skulle inte vara lycklig när han själv är en del av den enda oöverträffbara konsten i Universum?

Men det fanns de stunder då ensamheten kväljde, då mörkret från tomrummet bringade kvasaren i åminnelse att det nalkades den tid då allt skimmer en dag skulle slockna. Vid dessa tillfällen kom han ofta att tänka på myterna om det gigantiska klustret som alltid gömde i faggorna. Detta kluster var en ansamling av hundratals av elliptiska och spiralformade galaxer med så höga hastigheter att det var tydligt att något mer osynligt band måste föra dessa galaxer att stanna tillsammans— precis som gudstro eller politik fört ihop människor till olika grupper, tycktes detta osynliga, mörka band vara den dominerande beståndsdel som band ihop galaxerna gravitationellt, fick klustret att stråla het röntgengas och att bli till ett jättelikt, hotande imperium. Det mest skrämmande var att trots all röntgengas som fanns i klustret närmast Quintus och som var något typiskt för aktiva galaxer, kunde han inte urskilja en enda aktiv galax i klustret. Han hörde det viskas bland sina vänner att denna typ av kluster blev större och större med tiden och att de plockade upp objekt i sin omgivning på samma sätt som galaxerna själva plockade upp gasmoln; de galaxer som vägrade följa med klustret brukade bli lämnade helt ensamma, utan föda, för att sedan blekna bort till dunkla minnen.

Men inte alla galaxer kände samma fasa stråla genom stjärnstängerna inför storstrukturen; de få röda elliptiska själar som fanns i trakterna längtade alla till den dagen klustret skulle passera utanför deras hem. I deras väntan rådfrågade de andra ellipser huruvida deras önskemål var godartat, ty med galaxer är det som med människor: ju mindre säker man är på ens eget förnuft, desto mer förlitar man sig på sin nästas omdöme och desto mer blir man beroende av att omge sig med andra. Galaxerna samtalade med varandra, låtsades analysera sin egen situation, tänkte ut listiga strategier för att locka till sig det onda klustret.

Trots all tankemöda och energi varje enskild ellips lade ner på dessa evinnerliga diskussioner och analyser, visade sig alltid den närmaste grannens åsikt vara av störst vikt. Allt det andra hade inte chans att göra någon skillnad, ty tyngdkraften är det enda som behövs för att falla.

Quintus hade förmodligen inte samma läggning som de övriga galaxerna. Han längtade varken efter avskildhet eller överdriven gemenskap och hoppet att finna balans mellan dessa två tillstånd, brukade under hans riktigt ensamma dagar överge honom. Sedan kom ljuset, och återigen kunde han samla mod och lätthet att tillbringa tid med sina bekanta. Ljuset glimmade över honom länge och medan lyckans låga brann kunde ingenting få honom att misströsta. Lyckans natur brukade istället variera; ibland kom den inifrån, men ofta på senare tid speglade sig hans glädje i ljuset från en kvasar, eller snarare en kvasarinna, långt borta i fjärran. Hennes sken bredde sig över många våglängdsområden, hon var stolt, hon var strålande och fager och hon tycktes uppta hela rymden med sitt isblå ljus—så starkt lyste hon att de svaga bakgrundsgalaxerna fick hennes färg i närheten av henne. Det tycktes alltid som hon log just mot Quintus. Han log ständigt tillbaka fastän hon egentligen aldrig svarade, vinkade eller visade någon reaktion överhuvudtaget därefter. Men hon lyste och hon brann. Sedan Quintus upptäckt hennes existens hade han fått för vana att alltid titta bort mot henne varje kväll innan han gick till ro och hoppas på att hon någon dag skulle se honom. En sådan skönhet som hon skulle givetvis vara omgiven av andra beundrare och kanske till och med—mot all förmodan—ha svårt att märka honom. Men spänd förväntan kvarstod precis som förhoppningen att hon någon dag skulle lysa upp ett svar på hans tafatta försök till kontakt. Så gick tiden och liksom Quintus blev kvasarinnan större och lyste starkare och starkare över natthimlen på många planeter.

Quintus känslor blev med tiden intet starkare men däremot mer trogna. Om han inte kunde få sin kvasarinna så önskade han åtminstone behålla drömmen om henne, den egentliga välsignelsen. Medan minnet ideligen försmutsas av realiteten, förblir drömmen alltid lika ren och ofördärvad. Och när tillräckligt lång tid gått efter drömmens förverkligande, ter den sig lika osann i minnet som drömmen en gång gjorde, blott mer dyster och annorlunda. Quintus ville alltid låta tanken på den unga kvasarinnan förbli obefläckad och fortsatte därför att titta och vinka mot henne varje kväll innan läggdags.

Kanske skulle hon en dag vinka tillbaka.

”Just en sådan!”

Den Röde Ellipsen var mycket glad över att få ungt besök. Trots allt hans harklande och rosslande kunde man hela tiden avslöja en uppspelt underton. Den Röde Ellipsen hade det hemtrevligt; några tiotals kiloparsec från honom fanns en liten sjungande stjärnhop, litet längre bort ett par härliga nebulosor och själv passades han ständigt upp av sina hurtiga neutronstjärnor.

”Det var så länge sedan jag hade besök av en ung kvasar! Låt oss se vad vi kan tänkas äta. Vi skulle behöva en till gasbrygga. Ack ja, en extra gasbrygga har jag ju alltid funderat på att skaffa. Och ändå kommer jag aldrig på det innan jag väl får besök. Efter att du gått hem kommer jag ha glömt det igen. Haha. Nåväl! Besök av en ung kvasar—mycket trevligt!”

Han tänkte efter en stund innan han fortsatte.

”När jag var så ung som du längtade jag efter att veta hur de minsta beståndsdelarna i rymden såg ut. Jag fann en väg till att göra det men det gjorde att jag var tvungen att åldras. De flesta tror att åldrandet är en fysisk (eller biologisk!) process man går igenom då ens kropp börjar brytas ned eftersom den inte klarar av att omsätta den vunna energin till nya beståndsdelar. Egentligen handlar det mer om att erfarenhet. Oavsett om den

gör dig klokare eller ej är det själva erfarenheten som får din kropp att brytas ned. I mitt fall fick jag så mycket kunskap om den tid som inte längre fanns att jag var tvungen att åldras snabbt för att balansera min alltför utökade vishet. Jag blev ett med tiden och tiden blev ett med mig. Nu, håller jag mig vid liv länge genom att lära mig från framtiden och jag vet allt om vad som händer om några miljoner år.”

”Ett litet tidshål finns— hmm — mycket, mycket nära mig. Strax till vänster, något nedanför. Nej, det spelar ingen roll var. Men att titta i det är en imponerande syn! Det mest besynnerliga är att det är oändligt litet och smalt på andra sidan—så litet att ingen någonsin kommer misstänka att det finns— och rätt nära dess andra ände finns en liten satellit vid en beboelig planet någonstans i en medelstor och stavformad spiralgalax. Satelliten svävar ett varv kring planeten då och då, ibland är satelliten i planetens skugga då stjärnan lyser, ibland mitt i stjärnans ljus. Faktum kvarstår att jag egentligen inte vet om det är en spiralgalax planeten befinner sig i eftersom jag inte kan se det med mitt eget öga, men det jag snappat upp från den här satelliten är att civilisationen på den blågröna planeten är ganska övertygade om det. Jag tittar på dem i timmar och jag blir alltid så fascinerad! De är små, dessa bioorganiska varelser, bland det mest obetydliga som finns, men ändå så har de en sådan märklig längtan att leva och att lära!”

”Dessa varelser— akta dig för att titta själv! — kallar sig själva för ’människor’. De är bipedala, har en ganska gles hårbetäckning och skiljer sig därmed från de ytterst liknande aporna som även dem bor på planeten. Det enda sättet att skilja dessa åt är nog att observera mönstret i deras kommunikation och genom att de använder ett mycket mer avancerat språk. Under dagen kan man även se att de flesta människorna, till skillnad från aporna, bär något underligt material på kroppen.”

”De flesta människor har högt utvecklade hjärnor fastän det finns en viss skillnad på aktivitet mellan olika exemplar. Typiskt för dessa kreatur är förmågan att resonera, använda sig av verbalt språk och att konstruera sociala normer, strukturer och framför allt den oväntade förmågan att konstruera relativt ny teknologi! Det senaste tiden har jag sett dem utvecklas från hyfsat småväxta varelser, grupperade i många mindre och utspridda grupper, till ganska avancerade kulturer. Tiden går fort. Även planeten förändras lika snabbt som dessa små ting; i början när de var avsevärt färre var planeten grönare, nu börjar den sakta tappa färg som om vintern vore på väg. Ändå har jag inte kunnat luska ut relationen mellan deras förökning och planetens grå skepnad.”

”Vilket påminner mig vidare om att någonting typiskt för människan är dess intresse för estetik. Jag är medveten om att många andra civilisationer finns utspridda i rymden men inte alla finner någon mening i estetik. Kanske är det någonting typiskt för människornas planet; även de mer obetydliga fåglarna verkar bry sig om sin fjäderdräkt. Kanske har det att göra med att planeten i sig är så tilltalande. Mycket tyder på att fördelaktigt utseende hos människan är kopplad till ökade möjligheter för fortplantning, men samtidigt hänger det inte ihop med att samma fenomen gör att planeten ser mindre estetiskt tilltalande, i vilket fall för mig. Kanske vet du?”

Quintus såg skrämmd ut, men teg.

”Vidare! Oavsett vilka kanaler jag snappar upp verkar människan vara fixerad vid någonting de benämner som ’kärlek’. Däremot tycks alla vara så övertygade om att deras tolkning av fenomenet är den korrekta tolkningen, så vad jag förstått är kärleken själv ingenting annat än en definition som var individ bestämmer efter eget behag. Eller behov. Fascinerande är allt dessa små, underliga varelser! Tänk vilket privilegium jag haft som fått se dem utvecklas från små apor till den mäktiga civilisation som ständigt söker att förstå oss— galaxerna— deras enda gudar! Från den dagen den första människan stirrade upp mot oss

trodde hon att i stjärnorna, i galaxerna, ja i vad den såg, fanns hennes öde. De döpte stjärnorna efter sina gudar; andra tog stjärnorna för sina gudar. ”

”Med cylindrar av oordnad kristall och teckningar försökte de i himlen spå sina konungars, sina älskares och sina egna liv, sedan använde de samma cylindrar för att söka spå Universums liv...sådana lustiga varelser! Ett bra tag trodde de att deras huvudstjärna kretsade kring Jorden och att den var platt. Än längre var de övertygade om att deras planet var mitten på vårt Universum och att de var de mest intellektuellt överlägsna varelsena där. Sakta började de förstå att sådant inte var fallet...men det skojigaste var att de vid varje tidpunkt trodde sig veta ”nästan allt”, säkra på att pusslet med luckor var orubblig som en ram utan att tänka på att även ramen ändrar form— åt alla håll! Ja, människan...hon slutar aldrig att förbrylla sig själv.”

Quintus, alltid ädel i sitt försvar av de minsta, kände att han var tvungen att försvara människorna mot vad han upplevde var Röde Ellipsens anklagelser. I själva verket hade den Röde Ellipsen endast uttryckt en faderlig ömhet för mänskligheten.

”Men hur vet ni att ni själv egentligen har rätt beträffande allt detta? Ni kanske har missförstått allt medan de små människorna skrattar öppet åt era tokigheter!”

En liten tystnad föll över de nyblivna vännerna, en genant tystnad som hade kunnat ifrågasätta deras bekantskap

Ni vet, sällan kan en person ifrågasätta kunskapen hos en annan som anser sig visare utan att handlingen genast sätter igång en reflex— en defensiv för att påvisa respektlösheten hos den förmodat mindre erfarne— och därmed försöka stämpla denne som ”dum” och oresonlig. Men den Röde Ellipsen ansåg inte sig vara speciellt vis eller snarare var han redan så säker på sin vishet att han inte behövde lägga till en kompromisslös stolthet. Den Röde Ellipsen var dessutom ett mycket tålmodigt objekt och hade all tid i Universum för att förklara hur saker och ting egentligen stod till. Han log lite.

”Låt mig berätta en liten fabel för dig” började den Röde Ellipsen. ”Men innan jag gör det, låt oss istället föreställa oss att vi byter plats med människorna i deras historia och istället för att vi studerar dem, studerar de oss. Människorna, som har en ytterst kort livstid i jämförelse med oss, hinner aldrig studera en enskild galax tillräckligt länge för att se dess födsel, liv och död. Deras sätt att försöka förstå hur vi fungerar är genom att titta på många av oss och förstå de händelser de kan se spår av i en grupp galaxer. Tänk nu också på att ljuset från oss, det starka ljuset som vi sänder ut med varje vår stjärna med all vår strålände gas, varje stjärndöd, varje— ja, du kan säkert hitta på några fler ljuskällor— färdas med en ändlig hastighet i en rymd som är alldeles för vidsträckt för den arma civilisationen. När ljuset som vi sänder ut just nu (precis nu) når dem stackarna, så har tiden redan runnit iväg och det de ser är inte det som händer den stund då ljuset når dem utan endast det som hände för länge, länge sedan...Men inte bara det. Oavsett hur lång tid det tar måste de använda massiva linser eller speglar för att kunna se vad de tittar på och ofta måste de göra dem större och större. En galax tillräckligt nära dem kommer att skina med sympatiska och väldefinierade strukturer, en galax lite längre bort kanske hellre vänder ryggen till, en galax ännu längre bort kommer tyckas vara en suddig fläck. Därefter kommer fläcken bli svagare och svagare till den försvinner helt som ett spöke ut i rymden— som om den aldrig funnits där från början.”

Den Röde Ellipsen drog en suck.

”När människorna nu frågar sig om hjärtan hos galaxer pulserar mer och mer ju yngre de är (de tänker oftast att de galaxer som är längre bort är yngre, lustig är deras filosofi!), då tittar de ofta på ett hundratals objekt på nära håll och något färre objekt lite längre bort. Skulle de jämföra de två grupperna rakt av skulle de däremot ta miste så grovt! Det är nämligen viktigt att tänka på att galaxerna längre bort inte endast är yngre utan även

ser svagare ut! Istället för tydliga, ljusa drag, kommer de se ruskigt svaga och karaktärlösa ut. Hur kan de skilja på hjärtat från resten av galaxens kropp på det avståndet? Frågar de sig dessutom om galaxen kanske skiner mer, riskerar de att missa en bunt svaga själar som inte syns på de enorma avstånden och istället att istället ta med de största ljushuvuden som fanns vid den tiden. Det är svårt för dem att titta på oss och förstå vad de ser. Däremot, det som gör det ännu svårare för dem att förstå vad de egentligen observerar är att människorna förväntar sig alltid att se något och tolkar allt i det spruckna ljuset av sin egen tankes skugga. Ser de vad de tror skall finnas där ställer de inga frågor. Är något emot deras förväntningar, kan de ifrågasätta och ifrågasätta tills de dödat nyfikenheten och sanningen eller båda på samma gång. Vad var det nu jag skulle berätta? Just ja.”

Quintus hade inte chans att säga ett ord förrän den Röde Ellipsen fortsatte sin monolog.

”Det var en gång en vis mästare vid ett gammalt, anrikt tempel ute i den tomma öknen, ett tempel som hade stått lika länge som det funnits stjärnor på natthimlen. Mästaren, som redan nått sina äldre dagar, hade hela sitt liv sökt svar till de största och svåraste frågorna människan var förmögen till att ställa, undervisat många yngre lärda som sökte att bli lika visa som han. Mästaren var nu säker på sin sak— han visste hur man skulle söka svar till de svåraste frågorna och hur man skulle ställa dem på klokast sätt.

En dag fick mästaren ett budskap att han hade fått en ny lärjunge att vägleda, en ung pojke som inte var helt obegåvad, mycket ödmjukare än nödvändigt och med en alltför stark vilja för att kunna bära sina gåvor smärtfritt. Lärjungens tidigare mästare hade avlidit av sina otroligt höga ålder (någonstans kring 201 jordår gammal hade han hunnit bli) och lärjungen var nu tvungen att avsluta sin utbildning på annat sätt, varpå Rådet hade föreslagit honom för den nye mästaren. Han presenterade för mästaren den uppgift han dragits med: den stora frågan om kvasarer och vanliga galaxer hade ett fredligt sätt gentemot varandra eller ej. Han hade försökt förstå det länge under den avlidne lärarens handledning, hade hittat egna svar på gåtan och till sist plitit sina tankar och slutsatser kring ämnet på ett ark. Den nye mästaren skulle inte ha något annat ansvar att axla än att läsa igenom boken och berätta vad han tyckte— om allt var riktigt och om något måste förbättras innan boken skulle sättas i tryck. Lärjungen, som var mäktigt stolt över det omfattande arbetet han gjort, arbetsvillig och inspirerad, förväntade sig nu att allt skulle gå lätt till när mästaren äntligen skulle läsa det lilla verket.

Tiden gick och mästaren läste och läste. Så kom den dagen då han äntligen kunde kalla på sin nye lärjunge, som ängsligt väntat på sin mästares utlåtande. Mästaren bad lärjungen att sätta sig ner, sopade med armen undan dammet från skrivbordet och hostade litet.

'Nu har jag läst ditt arbete. Det var inte roligt. Du skriver att kvasarer och vanliga galaxer har ett fredligt förhållande. Det är ett klart resultat av ditt tvivelaktiga förfaringssätt för att undersöka saken. Jag tycker inte du kan säga det från det du har eftersom du har gjort så många fel. Jag förstår inte att din gamla mästare lät igenom ett sådant arbete. Läste han det någonsin?'

'Ja', svarade lärjungen, 'han både läste och kommenterade allt som var fel, och jag rättade allt enligt hans önskemål och inrådan.'

'Det var allt besynnerligt!' utropade mästaren. 'Jag ser ju hur du har arbetat hårt, det var ju då väldigt synd. Det här kommer bli svårt, eftersom det har så många luckor att täcka igen innan det blir ett trovärdigt arbete. Så är det ju alldeles onödigt stort också, oj oj, det kommer vara en plåga att gå igenom det igen. Så här kan det ju inte se ut. Många fel och

bilderna är inte mer värda än krafs. Men om du känner att du har tid och vilja att rätta till arbetet, så kan du göra det. Till att börja med måste du se till att få bort alla aktiva galaxer. Vi är ju intresserade av att veta hur kvasarer ter sig mot vanliga galaxer, inte mot kvasarernas småsyskon. Tog du bort alla aktiva galaxer med Det Stora Komplicerade Kriteriet?'

'Ja' svarade lärjungen skrämt.

'Jaha, men det är då klart att det kriterium du använde är inte tillräckligt och det är säkert därför du inte ser det ofredliga förhållande som måste finnas mellan kvasarer och vanliga galaxer. Du måste även använda Det Lilla Enkla Kriteriet för att få bort alla aktiva galaxer som annars blir kvar. Hur kunde du tänka att inte ta med det?'

'Jag försökte följa skrifter inom frågan som redan funnits tryckta och godkända. Alla dem använde endast Det Stora Komplicerade Kriteriet för att lösa problemet.'

'Men då har de alla fel! Deras kunskap är inte lika omfattande som min och min senaste lärjunge visade i sitt hårda, utmärkta arbete att detta är en alldeles fundamental sak att ta med i beräkningarna. Men iväg med dig nu och se till att göra rätt! Gör du rätt, så kommer du att se verkligheten som den är och inte som du tror.'

Den stackars lärjungen, alldeles förkrossad av mästarens hårda ord kände sig plötsligt både ledsen och dum. Mästaren hade rätt i så mycket om alla de dumma misstag som var närvarande i arbetet. Modet sjönk, nu måste han göra om allt igen. Alla beräkningar måste fixas, alla bilder måste ritas ånyo och kanske alla tankar måste formuleras på ett nytt sätt. Trots den avsevärt minskade viljan som följde från samtalet, visste lärjungen att han måste göra om allt. Men vad dum kan kände sig!

Med en något långsammare takt började han nu tålmodigt att arbeta om allt. Noggrannt, noggrannare än noggrannast! Först började han med de hemska språkfelen som var nog så genanta, läste allehanda skrifter, gjorde om sina beräkningar och skrev till sist om allt som tycktes fel. Månader förflöt och trots alla ändringar som införts såg lärjungen fortfarande inte något annat än ett fredligt förhållande mellan kvasarer och vanliga galaxer.

'Igen, de här bilderna är rent tjafs och krafs. Det är helt klart att du inte tänkt på att rätta galaxernas humör för deras eget stoft. Galaxer har stoft och kvasarer älskar att blåsa ut det enligt de senaste lärdomarna. Såvida du inte rättar för det, kommer du inte att se hur relationen mellan kvasarer och galaxer egentligen ter sig och det är därför du inte ser något. Det här är fel.' sade mästaren och sände iväg lärjungen.

Att rätta för stoftet visade sig vara en svår och viktig uppgift. Men med godhjärtad handledning av mästaren visade det sig vara möjligt. Tiden gick och åter var det dags att visa mästaren de nya resultaten. De visade återigen inte något annat än ett fredligt förhållande mellan kvasarer och vanliga galaxer.

'Ja, men det här måste ju fortfarande vara fel. Du har säkert inte tänkt på att galaxer kan visa ryggen till, hur ska du i sådant fall veta om något om deras humör? Det måste vara därför du inte ser något bråk. Se nu till att täcka det problemet så kommer du nog att få en annan syn på saken!'

Lärjungen kände nu en viss oro— hade mästaren bestämt sig för att säga allt var fel om det inte stämde med hans egen tro? Att införa fler och fler ändringar i beräkningarna av den anledning att man försöker se något som inte finns skulle ju närmast vara ovetenskapligt, oavsett om ändringarna är motiverade eller ej! Dessutom måste lärjungen bli klar med sin skolning och hade inte tid att jaga hjärnspöken i evigheter.

'Ursäkta min fråga, men anser Ni verkligen att vi är berättigade att ständigt justera uträkningarna bara på grund att vi inte bekräftar en hypotes, något som ändå inte är en beprövad sanning utan blott en omtyckt tanke bland somliga ämbetsbröder? Tänk om det verkligen är så som vi ser: att kvasarer har ett fredligt förhållande gentemot galaxer?'

Mästaren rynkade på näsan och svarade, vis som han var:

'Javisst, det måste vi, för att sanningen är nergrävd i en felaktig undersökning! Just nu vet vi inte alls hur den ser ut. Gör du rätt, kan vi få svar.'

Den stackars lärjungen kände sig mindre och mindre villig att fortsätta med det arbete han så mycket tidigare tyckt om att arbeta med. Nog var han tillräckligt klok för att inse att det fanns en liten chans att mästaren hade rätt, men fruktade att mästaren kanske redan hade bestämt sig för vad han måste se för att bedöma det som rätt.

Lärjungen bestämde sig för att ta några veckors ledigt för att reflektera över sin tillvaro. Oavsett vad han gjorde med arbetet rörde det sig ändå inte framåt. Och hur skulle han göra för att arbeta som ärligast? Skulle sökandet efter sanningen alltid vara en jakt på att skapa den? Om så, ville han hellre leva utan att veta.

Han reste runt savannen där vilda rovdjur dolde bakom varje träd, han seglade över Det Våldiga Havet tillsammans med de anarkistiska sjömännens egen flotta och besteg de berg han ännu inte sett. Han lärde sig kasta boll, lärde sig att använda uråldriga läkeväxter och att klättra. Han lärde sig artighet, vänlighet och att tala med unga damer. Det försvunna modet återvände, ledsamheten vandrade sin väg och den förlorade självilliten började återigen växa. Dagen kom då lärjungen skulle göra om sina undersökningar genom att korrigera för stolta galaxer.

Lärjungen tittade på varje galax som fanns i närheten av en kvasar. Såg den snäll eller elak ut? Var den medgörlig eller envis, sympatisk eller ful, var den tillräckligt långt borta för att kunna likgiltigförklara opassande skämt från en dum kvasar?"

"En dum kvasar." upprepade Quintus uttryckslost.

"Genom att förstå personligheten hos varje galax kunde det bli lättare att finna de stoltaste av dem. Nåväl, lärjungen slet och slet; ack så han slet! Men ingen möda är oändlig och äntligen kunde han återigen lämna in sitt arbete hos den vise mästaren och göra honom till viljes.

Den vise mästaren började gå otåligt gå omkring i rummet. Han såg dyster ut. Var han äntligen tvungen att erkänna sanningen? Han ställde sig i fönstret och blickade ut över öknen, vände sig tillbaka och satte sig vid skrivbordet. Lärjungen kände hjärtat slå, fyllt av både fasa och hopp.

Den vise mästaren fann äntligen ord och valde att tala. Nu skulle lärjungen äntligen få veta om friheten var nära.

'De här bilderna är ju bara skräp' suckade den vise. 'Felstaplarna är alltför stora. Texten är inte heller mogen. Du måste ha räknat fel. Dessutom så finns ingen fördel att ta med data för de dumma galaxerna, vem bryr sig om de galaxer som ändå är dumma, ligger på fel ställe i diagrammet och förstör den trend jag så tydligt ser? Jag vill dessutom att du använder Den Lätta Linjemetoden eftersom den kommer illustrera allt på ett mycket behagligare sätt.'

Lärjungen undersökte felen. Osäker på om han kunde ha gjort något litet misstag någonstans, räknade han om alla fel med en helt annan metod. Skillnaden var dock knappt skenbar vilket var en lättnad för lärjungen att veta. Han tillämpade Den Lätta Linjemetoden både genom att räkna med alla galaxers åsikter och genom att ge lägre vikt till de dumma galaxernas åsikter. Genom att dessutom ta bort de absolut dummaste galaxerna från sin undersökning kunde han öka trovärdigheten och minska felen. Men fortfarande syntes ingenting som visade ett dåligt förhållande mellan kvasarer och galaxer.

Den vise mästaren var upprörd och hävdade att lärjungen måste ha misstagit sig om felen och måste därmed ha dolt sanningen.

"Dina metoder och ditt tankesätt lämpar sig bättre för astrologi än astronomi, må jag säga!" fräste han.

Lärjungen räknade, räknade och räknade men felet förblev desamma. När han till sist viktade på det sätt mästaren i timal den senaste dagen envisats, dök plötsligt den efterlängtnade trenden upp. Två av de trehundra galaxer han observerat skapade den trenden, genom att de var de visaste, de mest ödmjuka, och de mest trevliga av de alla...och så sympatiska att alla andra galaxers åsikter lätt kunde förbises i undersökningen! Den vise mästaren, stolt och glad i all sin lycka kunde glädjas åt att se det han vetat hela tiden— att galaxer och kvasarer har en ytterst dålig relation.

”Du ser! Där ser du. Jag sade ju att vi skulle klämma fram en trend!”

Vänskapen mellan Röde Ellipsen och Quintus spirade. Alla de spännande berättelser och historier den Röde Ellipsen så öppet delade med sig av fick den unge kvasaren att förskjuta sina gamla tankar på att resa och se den oändliga världen. Var dag lärde han något nytt om sitt ursprung. Var dag fick han en kännedom så överraskande att stjärnor lät tändas i hans varelse. Var dag slog hjärtat ett extra slag när tomrummets glömda hemligheter skildrades och avslöjades utan att gåtfullheten för dess skull försvann— och visst pulserade kvasarens hjärta stadigt ändå. Längtan efter den fjärran sköna hade börjat brinna som en omätlig, något smärtsam låga, där sagan om människornas mytomspunna kärlek speglade sig i varje hans beslut, i varje fundering och i varje andetag.

Att fråga den Röde Ellipsen om innebörden av denna fruktlösa dyrkan, visade sig kräva ett visst mod.

”Du har verkligen hakat upp dig på det jag berättade om människorna. Tänk att människorna är olika från oss. De behöver kärlek för att föröka sig. Vi galaxer fungerar på ett annat sätt, liksom. Visst slår vi oss samman med andra galaxer när vi inte vill vara ensamma, sant är det och kanske är just hur ”kärlek” mellan galaxer ofta yttrar sig. Då vissa spiralgalaxer förenas föds många stjärnor och ofta en enastående gestalt som förr eller senare svalnar av till en alltför alldaglig ellips. Men du är av en annan sort. Du har ett kolossalt hjärta. Du föddes när din moder delade sig i två. Din tvillingbroder blev en snygg spiral. Och du formades från hennes hjärta till att bli en ypperlig kvasar. Vart hennes förnuft sedan tagit vägen har jag ingen aning om.” (Röde Ellipsens öga glimtade lekfullt till.)

”Och min kvasarinna, hon som befinner sig långt bort? Kan hon ha någon annan än mig i åtanke? Jag tycker mig se att vissa andra kvasarinnor har aktiva galaxer som älskare.”

”Du misstar dig. Din kvasarinna har ingen älskare. Dessutom finner du sällan den sortens kvasarer i närheten av en annan aktiv galax. De är för stolta och vill hellre ha någon *medgörlig* vän. Det du kanske ser är en kvasarinnas ljus som besudlar en vängalax så starkt att även den ser ut att ha samma natur.”

”Jaha, men det svarar ju fortfarande inte på hur jag göra för att träffa henne. Hon finns ju på höga rödförskjutningar.”

”Hmm. Det innebär nog att hon är alltför långt borta för dig, min kära vän. Så långt borta att ni båda hinner bli gamla innan ni ses. Kanske är hon redan nu lika intagande som jag är! Fylld med röda jättar och vita dvärgar, med ett sinande hjärta och fri från all gas som gör henne lätt. Vilken skönhet hon skulle kunna vara! Särskilt för mig!”

Quintus hade tagit farväl av Den Röde Ellipsen när han begav sig hem. Den Röde Ellipsen hade nog elegant lyckats avromantisera kärleken. Quintus var ändå inte övertygad om att sanningen var så enkel, men vad spelade det egentligen för roll om de höll med varandra eller ej? Nog får man tänka olika. Det var ju inte sällan de två himlakropparna

hade visat sig ha helt skilda åsikter. Hur som helst, det fanns viktigare saker att tänka på. Hans underbara kvasarinna kanske inte längre var lika tjugsig som förr, vilket var *lite* oroväckande. Han började föreställa sig en formlös gammal galax, nästan lika gammal som den Röde Ellipsen, men som log emot honom med kvasarinnans leende. Han föreställde sig hur hennes leende hade tappat all sin strålgans och hur hon hostade, väste och rasslade, var helt gaslös och lärde upp honom med en gammelfasters envishet. Han föreställde sig— nej, nu, hemåt, mat och vila!

Han gled raskt och lätt mot sitt hemfält där den triste brodern och många av vännerna höll till. När han började närma sig sitt hem märkte han att någonting var annorlunda...på något sätt kändes gravitationen avvikande. Den gamla tyngdkraften som hans olika vänner och grannar vanligen hade kändes långt ifrån lika stark, men kanske hade han feluppskattat avståndet. Ju närmare han kommer desto mer borde han ju känna av det, visste han. Han fortsatte därför framåt när han plötsligt märkte att det fortfarande kändes mycket tomt och ovanligt mörkt kring honom. Kunde det verkligen vara så att alla hade försvunnit? Han såg sig om. Fläcken där brodern ofta vistades stod tom och dunkel. De dystra, små och blå dvärggalaxerna var väck och inte ett stoftkorn kunde skymtas från deras sedvanliga platser. De glada blå spiralerna, var höll de hus? De hade alltid funnits där och tjatrat glatt med varandra. Men nu var de borta. Hade han varit hemifrån under så lång tid? Eller hade någonting hänt i hans frånvaro? Quintus var en kvasar med förstånd, men nu förstod han verkligen ingenting.

När rymden fylls av ett sådant mörker som släcker stjärnor och tömmer färgen ur stoft och gas, tillintetgörs även de mörkaste änglars hopp. Quintus försök att ropa ut i mörkret var resultatlösa. Det lilla ekot av hans stämma klingade så småningom av. Hans röst dog ut. En kvävande tystnad fanns kring honom och ljudlösheten fick hans egna stjärnor att verka frånvarande. Utrymmet var becksvalt, på när som ett par blödande gasmoln som ännu inte hunnit kallna. Allt var så tomt. Inte en enda himlakropp fanns i närheten.

Quintus borde vända om och ta sig till den Röde Ellipsen. Men han kunde inte. Det var så kallt. En iskall kyla sträckte sig mot honom. Det luktade beskt. Han blev illamående. Rädslan började stiga honom i halsen och hjärtat slog snabbare och snabbare för var stund som gick. Vad hade hänt med hans hem? Han kunde inte röra sig av fasa och allt stannade för en stund upp. Illamåendet tilltog. Tiden tycktes ha frusit, yrseln slog till och paniken steg. Någonting hade börjat slita honom i sidan, men han kunde varken urskilja vem eller vad som gjorde det. Vad som än slet i honom, drog än mer, och än mer...för att plötsligt släppa snaran. Quintus visste inte hur länge han hade varit där. Det kunde ha varit i någon minut, men det kunde lika gärna ha varit i evigheter.

Runt Quintus svävade osynliga hopar av mörk materia som sargade, rolösa andar. Eftersom de inte strålade i någon frekvens syntes de inte; kvasaren kunde bara känna deras närvaro genom tyngdkraftens inverkan på honom och genom den obehagliga kyla han erfor i kontakt med dem. Han kunde höra deras viskande— enstaka ord, enstaka meningar, osammanhängande, intetsägande och fullständigt allsägande. Han förnam ilska, sorg och besvikelse bland dessa spöken. Än närmade de sig honom, än höll de sig borta. Han uppfattade även skam.

I denna stund förstod Quintus att någonting mycket fruktansvärt måste ha hänt. Spökerna flöt kvar i rymden och kylan trängde i varje hörn. Ett svagt trummande hördes i bakgrunden. Hans brors. Rösten var igenkännlig, men fåfångans gamla harmoni hade brutits ner till något odefinierat och atonalt. Vad brodern uttryckte var varken möjligt att höra eller

förstå— antingen var artikulationen inte tillräcklig eller så saknades sammanhang till följd av all lösryckhet.

Viskandet dog ut.

Quintus lärde sig med tiden att uppskatta ensligheten, ty det var det enda som kunde få honom att känna sig som han förr brukade i goda vänners sällskap. Varje gång han råkade på någonting så vackert som en nebulosa, speciellt om den var riktigt färgstark, så sved det till i honom. Det lugna, rofyllda som fanns i att beskåda någonting så övernaturligt och så skönt alldeles allena, fyllde honom med tomhet.

Quintus hade därför valt att flytta sig till ett närliggande fält, men inte vilket som helst, utan det mest ödelagda och det tråkigaste— någonstans där han inte behövde ständigt påminnas om dagen då det jättelika klustret trätt fram från skuggorna och skövlut hans hemfält. Aldrig slutade han att grunna över om det hade varit frivilligt för många att ta del i klustret i den goda tron att de skulle bli en del av någonting betydande och majestätiskt och utan att förstå det egentliga ödet, eller om de pressats in i det mot sin egen vilja. Stundtals, kändes det som att han egentligen skulle föredragit det senare alternativet. Aldrig valde han att leta efter sina förlorade bröders rester; med tiden skulle ändå ny gas kollapsa kring spökerna, bilda nya liv och sudda ut historiens alla spår. Han undvek helt sina hemtrakter. Kvasaren undvek även att prata med sina egna stjärnor, ty han började betvivla om de verkligen var skilda ting från hans eget väsen och tankar. Fast egentligen behövde han inte undvika det; stjärnorna valde självmant att hålla tyst och låta den gode kvasaren vara ifred. Den lilla vita dvärgen var själv så nedslagen av den senaste tidens händelser att han slutat sjunga om kvällarna.

Den Röde Ellipsen hade hursomhelst inte besparat Quintus besväret att umgås. ”Så vad har du tänkt göra nu? Ville inte du ursprungligen ut och se det stora hela?”

Kvasaren hängde med hakan.

”Inte ens ett förträffligt gasmoln vill du ha? Detta gasmoln är lite speciellt, de primära grundämneshalterna är mycket sällsynta...”

Kvasaren tittade bort.

”De där människorna har återigen gjort någonting mycket underhållande!”

Kvasaren gav den Röde Ellipsen en irriterad blick.

Nu ska vi inte tro att Quintus var någon dålig galax (eller kvasar). Men lite som med människor är det med kvasarer att vi sällan bedöms efter hurdana vi *egentligen* är. När en person kommer till en ny grupp människor, brukar den ofta bedömas med egenskap X, Y och Z efter hur väl den läser av och anpassar sig till gruppens oskrivna regler. Sällan, mycket sällan, bedöms personen i fråga efter de absoluta vikten på de önskade egenskaperna. Mer konflikter har nog snarare skapats av vår oförmåga att läsa av dessa ständigt varierande, osynliga lagar, snarare än av sann illvilja. Samma gällde vår kvasar. De oskrivna reglerna för himlafenomen sade att man alltid måste visa ett intresse för motparten i ett samtal, ty allt annat betraktades som ren oartighet. Lyckligen, fanns även en annan oskriven regel som sade att galaxer i sorg inte behövde bekymra sig om att vara artiga, så länge de inte var rakt oförsämda och stridslystna.

”Det börjar bli lite på gränsen till vad jag kan acceptera”, sade den Röde Ellipsen otåligt. ”Här har jag med mina brustna stjärnleder tagit mig hela vägen hit för att få prata lite med dig och se hur du har det och du vill inte prata om någonting alls! Har du inte ens märkt att jag är här? Att jag kom hit för din skull? Egensinnigt! Egensinnigt, är det sannerligen!”

Quintus skruvade på sig. (Hade någon astronom detta tillfälle observerat kvasaren, skulle de se en spiralarm stå eller röra sig vinkelrätt mot kroppen.)

”Nåväl. Då ska jag gå rakt på sak. Hur går det med din kvasarinna?”

Quintus gjorde en ansträngning att svara. Det var inte lätt, men han hade nu förstått att han hade förolämpat den gamle galaxen.

”Ja, hon är där. Hon är lika fin som vanligt. Hon lyser lite för mig fortfarande, hon måste nog tycka om mig i hemlighet. Kanske visar inte hon det öppet för att hon är rädd. Det hjälper mig att tänka på henne när jag är som mest ledsen; vet jag att hon finns där så ges det mig hopp om att allt en dag kommer bli bättre. Vem vet, kanske för ödet oss närmare.”

Den Röde Ellipsen nickade långsamt, inte för att hålla med honom, men för att visa att han lyssnat och noterat vad som sagts. Med ett sugrör, tog han en klunk gas och fortsatte lyssna.

”Vad kan jag säga? Hon är otroligt klar! Fast så långt borta. För henne måste jag tyckas vara alldeles löjlig...om hon ens kan se mig. Det gör detsamma... Det tycks inte som att någon annan ändå fallit henne i smaken, ung och stolt och ogift kanske hon alltid förblir!”

Den Röde Ellipsen drog en lätt suck, men fortsatte att lyssna. Quintus rätade upp sig; han började få lite liv i kroppen, och de små stjärnorna visslade litet.

”Kanske borde jag äntligen fara. Kanske finner jag en annan kvasarinna som jag kan dela livet med. En lite närmare! Och så slipper jag tänka på allt som hänt här.”

Den Röde Ellipsen drog ett bloss.

”Med tanke på de kommande omständigheterna, kanske det vore bäst..”

Quintus gav honom en stel blick.

”Vad menar du?”

Ellipsen tog ett djupt andetag innan han fortsatte.

”Nåväl. Om du ändå vill veta. Det kluster som dödade och tog din familj, vänner och bekanta. Det är ju bara ett av alla kluster som finns. Och de finns även i närheten av henne. Jag fick en syn häromdagen...jag tror inte din älskade kvasarinna kommer att skonas. Hon borde röra sig bort, fast hon vet inget. Hon kan inget veta än. De kommer att komma när alla i hennes fält är som mest oförberedda och rensa allt. Varje galax kommer slitas samman eller fångas upp, varje aktiv galax kommer dödas för att stilla varje chans till uppror, och varje liten dvärg kommer att användas till att föda de odöda grymma monster som finns i dessa kluster. Men det finns inte mycket att göra. Sådant är livet.”

Han drog återigen ett bloss.

”Nej, nu var det dags att gå.”

Gas flödade ut när Quintus hjärta pulserade i vansinne, vissa stjärnor exploderade i starka supernovor och hela han skakade i ilska. När detta hände stannade även en del av hans stjärnbildning upp, ty han hade blåst bort gasen i det området. Stjärnorna i hans kropp var i fruktan, de darrade och pep: ”Snälla, herre, lugna ner dig! Var inte så arg! Vi dör, vi tappar varandra och nya stjärnor kan inte födas. Snälla, mästare, var inte så arg!” Den lilla vita dvärgen, han grät och han grät så uppgivet. Men Quintus, hans ilska blossade bara än och än mer upp.

”Säg mig, Röde Ellips. Du är ju så vis. Säg mig, vad ska jag göra för att rädda henne? Vad ska jag göra för att rädda kvasarinnan?”

Han hade uppsökt den Röde Ellipsen. Han stod otåligt på gaveln till kaos, och om Quintus någonsin hade odlat dåliga egenskaper inom sig själv, hade tiden att så dem nu inträtt.

”Nåväl, säg mig. Vad ska jag göra åt det? Någon lösning måste väl finnas? Ge mig svaret. Sluta dra på allt i evigheter.”

Den Röde Ellipsen verkade inte bekväm i situationen.

”Tyvärr, det finns ingen utväg. Hon dör. Hon har ingen chans att överleva. De senaste rapporterna bekräftar att de bestämt sig att ta hand om henne. Hon är ju trots allt inte bara vilken kvasarinna som helst, hon är en *prinsessa*. Kungadömet är hennes, åtminstone delvis. De massiva klustrens tid har inträtt och kvasarernas härskande är förbi. Det är hennes öde. Låt mig nu vara!”

”Nej! Jag tänker inte ge mig!” väste kvasaren. ”Säg mig nu— hur gör jag för att rädda henne? Om jag beger mig dit till fots” (fotnot: kvasarer må inte ha några fötter, men ofta tror de att de har sådana för att röra sig) ”kommer hon hinna dö innan jag når fram. Så tala om hur jag ska göra för att rädda kvasarinnan!”

”Suck...nog visste jag att det skulle komma någon dag. Nej, du utsätter mig för ett oförtjänt tryck och på ett sådant osympatiskt sätt! Respektlöst. Glöm det. Varför skulle jag skicka dig in i döden för att rädda någon som ändå dömts av högre makter?”

Det var dags för nästa våg av utpressning.

”Om du inte säger hur jag ska göra...” (Quintus funderade en kort stund)

”Om du inte säger hur jag ska göra för att rädda henne” fortsatte han ” så uppsöker jag själv de kluster som dödade våra hemtrakter. Jag går till dem den kortaste vägen, och säger 'Här är jag, era dårar! Kom och ät mig. Mitt liv är ändå förtappat efter att ni stal mina vänner, grannar och familj.’”

”Du menar att du tänker alldeles i onödan gå och ge dem— dessa hemska kluster— det bästa du har: ditt liv som kvasar?”

”Så bra kommer det inte vara, om jag måste se henne slitas itu av deras fäder. Jag *vill inte* leva ett liv med det i minnet. Det blir för mycket. För mycket, för mycket...”

Den Röde Ellipsen var nu uppgiven.

”Du ger mig ingen utväg...Varför, varför gör du detta mot mig? Har jag inte alltid varit vänlig mot dig? OK. Du ska få vad du vill. Du kan rädda henne, om det är det du vill. Men du förstår väl att du ej förblir densamme efteråt. Först kommer du att vara Quintus, men sedan blir du någonting annat. Är det vad du vill? Är du säker på det? Ingen har någonsin gjort det och förhoppningsvis kommer aldrig någon annan att göra det igen. För att inte nämna...”

(Ett snabbt andetag.)

”Bara jag tänker på hur det måste gå till väga, blir jag själv lite rödförskjuten.”
För Quintus spelade det ingen roll.

Natten var lång och många stjärnor sov. Tystnaden stördes endast av pulsarernas och radiogalaxernas små snarkningar och visslingar. Stjärnorna sörjde sina förlorade, men de var inte längre rädda. De unga stjärnornas vanliga tissel kunde inte alls höras. Allt var så tyst och fridfullt. Runt stjärnorna hade en slöja av brunaktig gas lagt sig som för att skydda dem från allt; och ett blått hölje värnade om gasen. Uppemot mot öster tändes en stjärna, den hade fått liv. Ett nytt liv, ett nytt tänkande, och en ny historia. I väst kunde hade den argsinta jätten förvandlats till två fristående galaxer.

Röde Ellipsens gjorde något hissande ljus medan han sov, och ibland rosslade han även till lite; han hade varit vänlig att låta den unge kvasaren stanna hos honom denna natt.

Quintus kunde inte sova, hans tankar for runt och runt. Kvasarinnan skimrade mjukt i mörkret. Han kunde redan se det stora kluster som var på väg mot henne. Hon verkade

ännu helt ovetande om det. Varför skulle han rädda henne? Egentligen? Om han begrundade det tillräckligt noggrannt, insåg han själv att det inte handlade om någonting annat än ett övermodigt svärmeri. Han hade aldrig talat med henne. Han visste inte vad som rörde sig i hennes hjärta eller huvud— om något alls. Kanske var hon alldeles elak, hemsk, okänslig, och skulle sedan endast säga hans namn i syfte att skryta om att någon, någon arm stackare, beundrat henne så att han offrat upp sig helt? Han var tvungen att erkänna för sig själv att han inte alls kände kvasarinnan. Hon var en helt främmande varelse för honom... Men så glimmade hennes blåa ljus till återigen, som om det vore riktat mot honom, och den speciella känslan han bar inom sig högg till så att vankelmodet började upplösas. Kanske var det inte henne han skulle rädda— kanske var det sig själv. Stjärnan i väst fortsatte att glimma, och kvasarinnans ljus fortsatte att lysa upp den tysta natten i väntan på dager.

Quintus hörde ett litet skrapande ljud. Den Röde Ellipsen hade vaknat.
”Det är dags.”

Det vita hålet roterade i rött, i blått, i grönt, i gult, i grönt— alla regnbågens färger och fler spreds från det vita hålet som i mitten lyste i bländade vitt. Det breddades och breddades i och med att den Röde Ellipsen vidgade sina armar. Skulle Quintus nu få se samma hål varifrån hela Universum skapats, som skrönorna så glatt förtäljde? Skulle han få se världen som ingen av hans vänner någonsin kunnat, världen bortom tid och rum? Quintus— den vägfarande kvasaren! Inga vidder var för oändliga för honom. Och om sådana vidder fanns, låt dem bli ännu större! Det vita hålet växte och växte, snart hade galaxens kropp helt överglänsats av allt ljus.

En sista tur till kvasarernas imperium innan klustren helt tagit över. Han hade nu chansen att ordna så att åtminstone ytterligare en kvasar dör av ålderdom efter ett långt och lyckligt liv; ett liv i frihet omgiven av stjärnors och kvasarers sång. En sista chans för sagornas sista kvasarinna. Han måste bära budet så att hon gå i exil tillsammans med sina närmaste snarast möjligt. Så mindes han de kompakta blå dvärgarna, de frigjorda spiralgalaxerna och sin broder. Han mindes sin egen födsel, sin moder och sin bror. Den Röde Ellipsen. Han mindes den lilla vita dvärgen som alltid sjöng för honom, men vars sång hade tystnat. Det var tveklöst, att Quintus skulle våga.

Samtidigt som han trängde sig in i det vita hålet, kände han plötsligt att han hade ett hjärta. Så mycket lycka och värme strömmade från det. Som en kompakt kropp ilade hela hans sinne bakåt i tiden och färdades längre och längre fram i ingemanslandet. Sök, kvasar, sök dig bort! Aldrig för att endast finna; sök dig till längtans skymning bort, innan henne de förnimma. Kvasarinnan— den vackraste galaxen av dem alla! Äntligen skulle han träffa henne.

En bråkdels av en bråkdels sekund flöt.
Så blev allt stilla.

Resterna av en spiralgalax utan kärna höll redan på att upplösas. Strax efter att det vita hålet slutits hade all gas strömmat ut och stjärnor lossade från varandra. Den Röde Ellipsen drog en suck, vände sig om och vankade hemåt. En ny dag skulle komma och det var dags att se vad människorna hade för sig.

Jordbo! När kvällen kommit och himlen du betraktar, rikta ditt öga mot kvasarens gamla hem. Förvånas ej när en knappt synbar fläck av en gammal, livlös galax med annan rödförskjutning istället möter din blick; kvasaren Quintus, han finns inte längre där.

En dag kommer en ung kvinna på vår egen planet titta upp mot himlen med ett teleskop mot hennes gamla favoritkvasar. Hon kommer att upptäcka att kvasaren plötsligt

försvunnit, men vart kan den ha tagit vägen? Hon kommer att söka och söka och fundera hur objektet hade försvunnit från hennes synvinkel, trots att hon räknat rätt på allt. Hon kommer att vända upp och ner på alla sina böcker, upp och ner på alla stjärnkikare över halva klotet, tillbringa många dagar och nätter, ge upp, bryta upp med sin älskade, gifta sig med en mer tålmodig man och fortsätta att leta efter sin försvunna favoritkvasar hela livet ut. Men kvasaren Quintus, han finns inte längre där.

Leta dig in i de höga bergen som grönska och djur övergett, leta dig in i den torra öken där vinden bleknat, regnet slutat falla och livet tycks vara ett minne blott. Där! Höj din haka och blicka mot det välvda, mäktiga himlavalvet. Se hellre lite längre bort, två större konstellationer upp och en liten sådan strax mot vänster; märk att det tungsinta mörkret aldrig har varit så stort, grannt och lockande. Och om den unga kvinnan en månfri kväll ser bort mot fjärran har en liten stjärndrottning plötsligt glimmat till; glimmat till för att lysa upp den mörka natthimlen med sitt varma ljus i många miljoner år framöver.